

February 2025 | BG

This page is also available in:

- ES
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

?????? ??????

?????? ??????

Зимата неохотно отстъпва пред пролетта и през март в ЕИСК се очакват поредица от динамични събития, в които да се чуят гласовете на младите хора и гражданското общество.

Поредицата започва с „**Твоята Европа, твоето мнение**“, която се провежда за 16-и път. На 13—14 март 2025 г. проявата „Твоята Европа, твоето мнение“ ще събере близо 100 млади участници от младежки организации, национални младежки съвети и средни училища, както и 37 учители от държавите — членки на ЕС, страните кандидатки и Обединеното кралство. Всички те ще споделят уникален опит, обединявайки гласовете си, за да оформят Европа, в която искат да живеят.

Само няколко дни по-късно следва втората Седмица на гражданското общество на ЕИСК, когато техните препоръки биха могли да бъдат включени като основа за дискусии, насочени към младите хора, и да бъдат споделени с високопоставени представители на европейските институции.

След обещаващото ѝ начало през 2024 г. тазгодишната Седмица на гражданското общество ще се проведе на 17—21 март и ще се съсредоточи върху **укрепването на сближаването и участието в поляризирани общества**. Социалната нестабилност, икономическите спадове и широко разпространеното недоволство, особено сред тези, които се чувстват нечути и пренебрегнати, допълнително задълбочиха обществените разделения.

За да се отговори на тези належащи опасения, **Седмицата на гражданското общество през 2025 г.** ще събере широк кръг от заинтересовани страни от гражданското общество от Европа и извън нея, като предостави уникална платформа за участие в критични дебати, споделяне на най-добри практики и сътрудничество за разработване на решения, които насърчават социалното сближаване и засилват демократичната ангажираност.

Тази година програмата ще обедини три основни инициативи: **европейските организации и мрежи на гражданското общество** (групи за връзка на ЕИСК), които обсъждат как една европейска стратегия за гражданското общество би могла да насърчи по-голямо сближаване; **денят на Европейската гражданска инициатива (ЕГИ)** и ролята за справяне с поляризацията; и **церемонията по връчване на Наградата за гражданското**

общество. Темата на 15-ата награда за гражданското общество, с която се отличават високи постижения в инициативите на гражданското общество, е борбата с вредната поляризация на европейското общество. Отличените са от Белгия, Франция и Словакия, които се представляват съответно от организацията на гражданското общество „Многообразие“, „Репортери на надежда“ и „Словашка асоциация за дебати“. Класирането ще бъде обявено по време на церемонията!

Нашата **Седмица на гражданското общество** се провежда навреме като платформа, призоваваща организираното гражданско общество и гражданите да се изразяват по ключови въпроси — от ескалиращите предизвикателства, свързани с изменението на климата, нарастващите разходи за живот и задълбочаващите се различия в доходите, до резултатите от изборите през 2024 г. в световен мащаб, като всички те създадоха благоприятна почва за повсеместна поляризация.

Приканвам Ви да участвате в този съдържателен обмен, като се присъедините към нашите дискусии и се възползвате от възможността да превърнете разговора в промяна. Нашите гласове са важни и те могат да бъдат чути, ако сме заедно, активни и готови да допринесем за по-сплотена и приобщаваща Европа. Вече може да се регистрирате. Не пропускайте тази възможност!

Лауренциу Плосчану,

заместник-председател по комуникацията

?????????? ?? ? ?????????

13—14 март 2025 г.

„Твоята Европа, твоето мнение!“, 2025 г.

17—20 март 2025 г.

Седмица на гражданското общество, 2025 г.

18 март 2025 г.

Ден на ЕГИ, 2025 г.

26—27 март 2025 г.

Пленарна сесия на ЕИСК

????? ? ?????!

В навечерието на Международния ден на жената на 8 март и 69-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените (UNCSW69) — основният световен орган за утвърждаване на правата на жените — членът на ЕИСК Мария Николопулу, докладчик по становището, озаглавено *„Принос на ЕИСК към приоритетите на ЕС на 69-ото заседание на Комисията на ООН за положението на жените“*, пише за напредъка на ЕС в областта на равенството между половете. Въпреки че много подобрения заслужават признание, жените все още далеч не разполагат със същите права като мъжете. Все още предстои да бъдат отстранени много различия и много повече битки трябва да бъдат спечелени.

????????? ????? ????????: ?????? ? ?????????? ?????, ?? ?????? ?? ?????? ??? ??-?????? ??????

От Мария Николопулу

Няколко дни преди да отбележим Международния ден на жената и с оглед на 69-ата сесия на Комисията за положението на жените (UNCSW69) в Ню Йорк, това е подходящ момент за размисъл и оценка на постиженията в областта на равенството между половете. Време е също така да погледнем към бъдещето и да продължим да проправяме пътя напред.

Отбелязваме подобрения по отношение на законодателната рамка: по-голям брой жени активни на пазара на труда, по-добри доходи, по-високо образователно равнище, по-значима представителност в политиката и по-голям брой жени на ръководни постове. Напредъкът в отделните държави членки обаче е бавен и неравномерен.

Но докато продължават да съществуват структурни неравенства, стереотипи, свързани с пола, и отстъпления от правата на жените, те ще продължат да бъдат недостатъчно представени в публичната сфера, в политиката и образованието в областта на НТИМ, ще бъдат изложени на онлайн и офлайн насилие и няма да имат достъп до ресурси и капитал за предприемачество. Освен това те ще бъдат изложени на по-голям риск от недостиг на средства и време, а преодоляването на разликите в заплащането и пенсиите ще отнеме твърде много години.

Постигането на напредък изисква обучение, финансиране и ангажираност. Нуждаем се от ресурси за повишаване на уменията на жените за цифровия и екологичния справедлив преход, за финансиране на националните планове за действие за борба с насилието срещу жени и за осигуряване на обучение за целия персонал, работещ с жертвите на насилие.

Трябва да финансираме предприемачески проекти и да създадем финансово приемливи, достъпни и висококачествени услуги за грижи за деца и възрастни хора, за да облекчим тежестта на

отговорността за полагане на неплатени грижи от жените. Освен това се нуждаем от твърд ангажимент за създаване на безопасни пространства, включване на повече жени в работата на местните и националните парламенти и Европейския парламент и гарантиране на активното им участие в процесите на ненасилствено разрешаване на конфликти и укрепване на мира, като същевременно насърчаваме приобщаващи по отношение на пола подходи в рамките на тези усилия.

В допълнение, наличието на широка европейска стратегия за Програмата до 2030 г. ще ни помогне да превърнем много по-бързо равенството между половете в основен елемент на нашите политики. Целите за устойчиво развитие следва да се разглеждат като едно цяло, а не поединично.

Напредъкът в ЕС е „добър“. Но той не е достатъчно добър за мъжете, жените и момичетата в ЕС, които се борят за постигането на ефективно равенство между половете през идните години. Нашата роля като гражданско общество е да засилим натиска върху създателите на политики за постигането на бърз напредък.

?????? ??? ...

Докладите от 2024 г. на Марио Драги и Енрико Лета предизвикаха голям интерес в ЕС и неговите държави членки и се превърнаха в пътни карти, показващи курса, който следва да поеме Европа, за да гарантира жизнеспособно бъдеще. В становището си *„Оценка на докладите на Енрико Лета и Марио Драги относно функционирането и конкурентоспособността на единния пазар на ЕС“* ЕИСК представя гледната точка на гражданското общество във връзка с докладите и отправя препоръки за спешни действия. Помолихме тримата докладчици по становището — Матео Карло Борсани, Джузепе Гуерини и Стефано Палмиери, да открокрят предложенията от докладите, които считат за особено важни за бъдещия просперитет на ЕС.

??? ????????? ?? ?????? ???? ? ????? ????? ?? ???? ?? ?? ???????? ???????????

От Матео Карло Борсани,
група „Работодатели“ на ЕИСК

Първата и най-важна препоръка, която ЕИСК отправя в становището си, е спешно да се предприемат действия за изпълнение на препоръките в докладите на Енрико Лета и Марио Драги. Според мен те трябва да се изпълняват цялостно. Към двата доклада не може

да се подхожда избирателно. Препоръките трябва да бъдат изпълнени като цяло, предложенията и вниманието не бива да се ограничават до зоните на комфорт и не бива да се избягват най-критичните и разединяващи въпроси, например инвестициите.

Ще започна от доклада на Марио Драги: като се има предвид очевидното значение на акцента, поставен върху конкурентоспособността на ЕС като цяло, считам, че неговите препоръки относно промишлената политика на ЕС са от ключово значение. По-специално, акцентът върху необходимостта от промишлена политика, способна да преодолее настоящия фрагментиран подход. Днес имаме 27 национални промишлени политики, които невинаги са координирани. В това отношение само структурирани европейски усилия биха ни позволили да гарантираме правилния баланс между данъчни, регулаторни, търговски/митнически разпоредби и финансови стимули, с който се отличават най-новите промишлени политики на САЩ и Китай, и който би донесъл огромни ползи на единния пазар.

Това обаче следва да върви ръка за ръка с драстично намаляване на бюрократичната тежест за предприятията. Поради това особено оценявам призива на Енрико Лета „единен пазар, за да напредваме бързо и да стигнем далеч“. Сред основните препоръки на Енрико Лета са рационализиране на бюрократичната тежест, опростяване на административните процедури и по-нататъшни действия за „намаляване на бюрокрацията“, особено за малките и средните предприятия (МСП). В този контекст в становището си ЕИСК приветства предложението на Комисията за намаляване на тежестта на докладването с 25 % за всички предприятия и за определяне на цел от най-малко 50 % за МСП. Освен това, разработвайки и доразвивайки препоръката на Енрико Лета за обмисляне на механизъм, който да подпомага съзаконодателите с динамична оценка на въздействието, ЕИСК категорично подкрепя категорично идеята за извършване на проверка на конкурентоспособността по време на законодателната процедура.

?????? ?? ????????? ?????, ?? ??? ?? ?????? ?????????? ? ??????????

Джузепе Гуерини
, група „Организации на гражданското общество“ на ЕИСК

Миналата година Европейската комисия и Европейският съвет възложиха на Марио Драги и Енрико Лета да изготвят доклади съответно относно конкурентоспособността на ЕС и подобряването на единния пазар. В тези доклади се определя амбициозна политическа програма за Европейския съюз, която да служи като пътна карта и еталон за оценка на ангажимента на институциите и създателите на политики за оформяне на бъдещето на ЕС и способността им да го направят.

Тези доклади могат да се използват, за да се прецени доколко ефективно институциите и ръководителите реагират на днешните комплексни предизвикателства.

Становището на ЕИСК относно докладите представлява ценен инструмент за оценка на ранните етапи на този нов политически цикъл. Първата от тези стъпки е отразена в Компаса за конкурентоспособността, стартиран от Европейската комисия на 29 януари. Той включва няколко предложения с висок приоритет, които са откроени и в нашето становище, като например преодоляване на изоставането по отношение на конкурентоспособността, завършване на единния пазар, опростяване на разпоредбите без дерегулиране и отчитане на факта, че конкурентоспособността зависи от хората и уменията.

Въпреки това, освен преодоляването на изоставането по отношение на конкурентоспособността, липсват конкретни действия. До момента Комисията е представила стратегически документи, съобщения и ангажименти, но конкретни мерки не се очертават на хоризонта месеци напред. Това забавяне подчертава необходимостта, както беше отбелязано в нашето становище, институциите на ЕС и държавите членки да започнат дебат и относно основните правила на ЕС и целесъобразността на настоящите Договори за справяне с днешните предизвикателства, които изискват бързи действия.

Бързите действия не означават компромис с качеството. Европейската комисия демонстрира това през 2020 г., когато бързо приведе в изпълнение инициативата Next Generation EU. Днес тя би трябвало да прояви същата гъвкавост.

Постигането на тези цели изисква многостранен подход. Бързото завършване на единния пазар е от решаващо значение, но то трябва да върви ръка за ръка със силен ангажимент за екологична устойчивост, икономически просперитет и социално и териториално сближаване, тъй като те са основни двигатели на конкурентоспособността.

В тази визия се призовава и за съгласувана промишлена политика, която надхвърля рамките на фрагментираните национални подходи, подкрепена от стратегически фискални и митнически стимули. Същевременно намаляването на бюрократичната тежест и разходите за привеждане в съответствие чрез по-интелигентно регулиране и рационализирани административни процедури е от съществено значение за насърчаването на по-динамична бизнес среда.

В енергийния сектор от жизненоважно значение е намаляването на ценовите различия между държавите членки и други световни икономики. Това ще изисква увеличаване на инвестициите в енергия от възобновяеми източници, за да се гарантира по-конкурентоспособен и устойчив енергиен пазар.

За да подкрепи тези амбиции, ЕС трябва да разработи и обща политика за европейските обществени блага, като определи ясно стратегическите си приоритети и засили ролята си на световната сцена.

ЕИСК ще продължи да наблюдава изпълнението на тези политики, като гарантира, че гласът на европейското гражданско общество се чува и взема предвид.

?? ?? ????????? ???????????? ?? ?? ? ???? ?? ??? ??? ????? ? ????????? ????????

от Стефано Палмиери
група „Работници“ на ЕИСК

Съществува значително припокриване между докладите на Енрико Лета и Марио Драги, въпреки че се различават значително по отношение на анализа и предложените стратегии.

Да вземем за пример политиката на сближаване. В доклада на Лета нейната роля се разглежда като централна, гарантираща, че ползите от единния пазар се споделят между всички граждани и региони на Съюза. В този доклад се подчертава и връзката между политиката на сближаване и услугите от общ интерес, които са от съществено значение, за да могат европейците да живеят и работят там, където искат. За разлика от това в доклада на Драги изглежда се омаловажава значението на политиката на сближаване и социалното и териториалното измерение на конкурентоспособността. В този доклад се обсъжда европейската конкурентоспособност, без да се вземат предвид териториалните различия, като се подразбира, че само повишаването на цялостната конкурентоспособност на ЕС би решило регионалните проблеми. Пренебрегва се фактът, че за много региони ниската конкурентоспособност и неблагоприятното териториално положение са двете страни на една и съща монета.

И в двата доклада се признава, че ЕС повече не може да „продължава обичайната практика“. Неотложността и сложността на днешните кризи изискват значителна промяна в изготвянето на европейските политики, евентуално дори чрез промени в Договорите. Наистина ли можем да говорим за разширяване, без да обръщаме внимание на необходимостта от по-задълбочена политическа интеграция? Тази промяна трябва да включва и промяна в мащаба. Настоящата многогодишна финансова рамка (МФР) е недостатъчна, основава се на малко над 1 % от БНД на ЕС и е ограничена от остарялата логика за „справедлива възвръщаемост“. Необходим е нов подход, вдъхновен от модела на Next Generation EU. Извънредните предизвикателства трябва да бъдат посрещнати със смели решения, включително емитиране на „общи сигурни активи“, както беше направено по време на пандемията.

Предстоящата МФР за периода 2028—2034 г. ще бъде тест за истинските намерения на ЕС, тъй като определя приоритетите за следващите седем години. В този контекст е разумно да се очаква открит дебат относно предизвикателствата, пред които е изправен ЕС, като се имат предвид многобройните текущи кризи, както и основните му цели и общите европейски блага, които той се стреми да осигури на своите граждани.

Когато се обмисля регулаторна реформа, както се препоръчва и в двата доклада, е важно да се припомни, че ЕС е най-напредналата „социална пазарна икономика“ в света. Високите му икономически, социални и екологични стандарти са от съществено значение за успеха на този модел, а не са пречки. Поради това да се сравняват разпоредбите на ЕС с тези в САЩ или Китай е изначално погрешно. Всички усилия за опростяване на правилата на ЕС трябва да продължат да защитават условията на труд, безопасността на работниците, правата на потребителите, социалното

и икономическото сближаване и устойчивия растеж.

Европа разбра, макар и със закъснение, че големият ѝ пазар вече не е достатъчен. За да постигне напредък, тя трябва да се стреми към по-голямо единство, включително по-задълбочена политическа интеграция и наистина единни политики в областта на икономиката, промишлеността, търговията, външните работи и отбраната. Следващите месеци ще бъдат от решаващо значение за оформянето на бъдещето на Европа.

????????? ????

В днешно време изглежда, че всички говорят за конкурентоспособността, като дерегулацията се приветства като магическа рецепта за поставяне на Европа на картата на участниците в световната икономика. Съществуват обаче много начини за измерване на конкурентоспособността и няма универсален отговор на въпроса кога регулирането става прекомерно. Ако не се подхожда внимателно, има опасност от прекомерно опростяване на дебатите относно конкурентоспособността и дерегулацията с черно-бели аргументи, които могат да застрашат изготвянето на разумни икономически политики, пише нашият гост, Карел Лано, главен изпълнителен директор на Центъра за европейски политически изследвания (CEPS).

Карел Лано е главен изпълнителен директор на CEPS, един от водещите независими мозъчни тръстове в Европа. Специализирал в областта на финансовото регулиране, европейското икономическо управление и въпросите на единния пазар, неговите неотдавнашни публикации включват „Разбиране на Европа“ (на нидерландски език), доклад на работна група относно политиката в областта на финансовия сектор за Комисията „Фон дер Лайен II“ и различни приноси към академични томове и прегледи. Карел е чест оратор на изслушвания в европейски, национални и международни институции, както и на международни конференции и изпълнителни програми. Той ръководи проучвания за национални правителства, многостранни организации и субекти от частния сектор. Творбите му редовно се публикуват в медиите. Освен това Карел работи в управителните съвети на дружества и фондации и като член на консултативни съвети, включително Комисията за капиталови пазари на нидерландската AFM — надзорния орган за капиталовите пазари.

?????????? ????? ??????????????????????

от Карел Лано

Напоследък е възприето да казваме, че Европа е неконкурентоспособна и че е необходима мащабна кампания за дерегулация на равнището на ЕС. Степента, в която икономическото положение може да се счита за проблематично, обаче зависи от определението за „конкурентоспособност“, използвания знаменател и референтния показател, както и от обстоятелствата.

Освен това конкурентоспособността погрешно се приравнява на дерегулация, сякаш една мащабна кампания за опростяване би била решение. Ето защо е важно параметрите на дебата да бъдат правилно определени, в противен случай дебатът рискува да излезе извън контрол и да подхрани евроскептичните нагласи.

Конкурентоспособността като политическа цел се завръща, въпреки че тя никога не е отсъствала напълно — важно е да си припомним някои исторически факти. С Лисабонската стратегия, официално приета от Европейския съвет в Лисабон през март 2000 г., ЕС си постави за цел да се превърне в „най-конкурентоспособната и динамична икономика в света, основана на знанието, способна на устойчив икономически растеж с повече и по-добри работни места и по-голямо социално сближаване“. Конкурентоспособността вече беше повод за загриженост за Европейската комисия по време на председателството на Жак Делор — ако искате да се убедите в това, прочетете известната статия на Пол Кругман от 1994 г., който я описва като „опасно обсебване“. Тогава г-н Делор беше обезпокоен от нарастването на безработицата в Европа на фона на конкуренцията от страна на САЩ и Япония и предложи като решение инвестиционна програма в областта на инфраструктурата и високите технологии. Звучи познато.

Опростяването на законодателството също е в дневния ред от дълго време. Инициативата за опростяване на законодателството за вътрешния пазар (SLIM) започна още през 1996 г., когато ЕС имаше 15 държави членки. В периода 2005—2006 г., преди финансовата криза, комисар Чарлз Маккрийви (2004—2009 г.) се застъпва за т.нар. „регулаторни прекъсвания“. В рамките на Комисията „Юнкер“ заместник-председателят Франс Тимерманс беше натоварен с програма за по-добро регулиране. Въпреки че всички тези планове бяха похвални, би било по-добре да се преодолеят първопричините за сложността на нормативната уредба — процеса на вземане на решения и лошото прилагане — вместо просто да се третират симптомите. Но с 27 държави членки това е по-лесно да се каже, отколкото да се направи.

Конкурентоспособността, поне както е определена в доклада на Марио Драги, се отнася по-скоро до производителността и растежа на БВП, а резултатите могат да бъдат много различни в зависимост от използвания знаменател. Съществуват обаче и други начини за измерване на конкурентоспособността. Например вътрешната конкурентоспособност може да бъде разгледана спрямо външната конкурентоспособност. Погледнато отвътре ЕС изглежда слаб, с намаляваща производителност в сравнение със САЩ. Във външен план обаче ЕС има търговски излишък и излишък по текущата сметка, докато САЩ са изправени пред огромен търговски дефицит и дефицит по текущата сметка, но това не изглежда да е проблем, освен за президента Тръмп.

ЕС има също така много по-добра фискална позиция от САЩ или дори от Япония, въпреки че не разполагаме с подробни данни за точно сравнение с Китай. През 2024 г. бюджетният дефицит на ЕС беше около 3,5 % от БВП, докато в САЩ той беше почти двоен (6,4 %). Доминиращата позиция на долара позволява на САЩ да финансират този дефицит на международните пазари, въпреки че средносрочните лихвени проценти варират в ЕС и САЩ, което отразява опасенията на пазара относно икономиката на САЩ. Понастоящем шестмесечният пазарен лихвен процент по кредитите в щатски долари е 4,8 %, докато в еврозоната той е 2,5 % (Euribor).

Освен това цените на енергията в ЕС са много по-високи, отколкото в САЩ от средата на 2021 г., когато Путин започна да манипулира цените, което засегна конкурентоспособността на производствения сектор, особено в Германия. Днес цената на енергията в ЕС е най-малко с 50 % по-висока, отколкото в САЩ.

Енергийната политика е друг добър пример за регулаторния дебат: прекаленото регулиране ли е наистина проблемът? Напротив, ЕС разполага с единен енергиен пазар за разпределение, но не и за производство, който остава под контрола на държавите членки. Това създава проблеми в държавите с прекомерно производство, тъй като недостигът на енергия в други държави води до по-високи цени, както се наблюдава между Швеция и Германия.

От друга страна, в цифровия сектор може да се запитаме дали липсата на регулиране е желателно. Искаме ли „свобода на словото“ по модела на САЩ, където няма модериране на съдържанието? Искаме ли олигополен пазар, какъвто имаме днес?

Тези кратки разсъждения подчертават следното: към всеки дебат относно конкурентоспособността и дерегулирането трябва да се подхожда изключително внимателно, за да се предотврати превръщането му в догматична дискусия, което би могло да окаже отрицателно въздействие върху разумното изготвяне на икономически политики.

?????? ?? ????

? ????? ?? ?????? ??????? ???? ???????? ?? ?? ? ????? ?? ???????????

Тъй като изкуственият интелект преобразява работните места, от решаващо значение е да продължим да насърчаваме ориентирания към човека ИИ и да се застъпваме за политики, които балансират силното развитие на ИИ в Европа чрез социалната справедливост и правата на работниците — това

беше подчертано по време на дебат на високо равнище в ЕИСК.

На пленарната си сесия през януари ЕИСК проведе дебат относно използването на ИИ на работното място, в който наред с други участници думата взеха председателят на ЕИСК **Оливер Рьопке**, изпълнителният заместник-председател на Европейската комисия **Роксана Мънзату** и заместник-министърът по въпросите на семейството, труда и социалната политика на Полша **Катажина Новаковска**.

Г-н Рьопке откри разискването, като заяви: „Изкуственият интелект е една от най-преобразяващите тенденции на нашето време, която предлага огромен потенциал, но същевременно поставя големи предизвикателства. Днешният дебат потвърди отново значението на включването на политиката в областта на ИИ в принципите на Европейския стълб на социалните права.“

Г-жа Мънзату подчерта: „По отношение на ИИ, особено в сферата на труда, следва да потърсим начини как да увеличим инвестициите си в научни изследвания и иновации и как да опростим развитието на европейските дружества в тази област, така че нашият ИИ да бъде обучен въз основа на европейски данни и да се основава на европейски ценности. Като отстояваме нашите ценности като социалните права и равенството, ние гарантираме, че европейските работници имат еднакви права в свят със или без ИИ, че тези права са защитени и че е гарантиран човешки контрол.“

Г-жа Новаковска заяви, че изкуственият интелект в сферата на труда предлага огромни възможности за повишаване на производителността и конкурентоспособността на предприятията, но също така повдигна редица въпроси относно потенциалното му въздействие върху работните места и заетостта, здравето и безопасността на работниците, условията на труд, цялостното качество на работните места и ролята на социалния диалог.

Приемане на становището относно *„ИИ в полза на работниците“* и придружаващото го контрастановище

След дебата в пленарна зала ЕИСК прие становището по собствена инициатива относно *„Изкуствен интелект в полза на работниците: лостове за оползотворяване на потенциала и смекчаване на рисковете от ИИ във връзка с политиките в областта на заетостта и пазара на труда“*, изготвено от докладчика **Франка Салис-Мадиние**. Становището беше прието с 142 гласа „за“, 103 „против“ и 14 „въздържал се“. То не получи подкрепата на група „Работодатели“ на ЕИСК, която внесе контрастановище.

В становището ЕИСК подчертава, че социалният диалог и участието на работниците играят ключова роля за защитата на основните права на работниците и насърчаването на „надежден“ ИИ в сферата на труда. Комитетът добави, че чрез действащите разпоредби трябва да се преодолеят пропуските в защитата на правата на работниците на работното място и да се гарантира, че хората запазват контрола върху всички взаимодействия между човека и машината.

Контрастановището на група „Работодатели“ беше приложено към становището. Членовете на групата обясниха, че според тях ЕС вече разполага с инструментите за справяне с революцията в областта на ИИ и съществуващата правна рамка ще гарантира безпроблемното внедряване на ИИ. (lm)

??????? ???? ?? ?????? ??? ????????????? ????? ?? ? ???????????????

Младите хора в Средиземноморския регион трябва да бъдат включени на всеки етап от политиките — от създаването до изпълнението. Те оформят не само политиките, но и живота, както беше подчертано по време на дебата, проведен от Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК).

По време на януарската си пленарна сесия ЕИСК организира дебат във връзка с приемането на становището относно *„Участие на младежта в социалния и гражданския диалог в Средиземноморския регион“*, което е първото становище на ЕИСК, в което се взема предвид приносът на представителите на младежта от региона. Осем представители на младежта участваха в процеса на изготвяне на становището.

По време на дебата комисарят по въпросите на Средиземноморието **Дубравка Шуица** подчерта значението на младите хора за просперитета, стабилността и устойчивостта на региона. „Бъдещето на Средиземноморието е в ръцете на младите хора. За общо и устойчиво бъдеще трябва да общуваме пряко с младите поколения, като гарантираме, че техният глас направлява нашите политики и приоритети. Заедно ще оформим новия пакт за Средиземноморието, като инвестираме в образование, работни места и растеж.“

Председателят на ЕИСК **Оливер Рьопке** изрази подкрепата си за новия пакт на комисар Шуица, насочен към инвестициите, устойчивостта и миграцията, като добави, че гражданското общество трябва да участва активно в разработването му. „Ангажираността на младите хора е от съществено значение за бъдещето на региона и ЕИСК е решен да гарантира, че гласът им ще бъде чут при формирането на политиките и вземането на решения. Заедно със Съюза за Средиземноморието и фондация „Анна Линд“ ние се стремим да изградим мирно и процъфтяващо Средиземноморие.“

Като подчерта значението на приноса на представителите на младежта към становището, принцеса **Рим Али**, председател на фондация „Анна Линд“, заяви, че работата с младите хора е не само важна, но и крайно необходима и продуктивна. „Залогът е голям. Без подкрепата на младите хора, без да им предложим инструменти за равнопоставено участие, не можем да намерим жизнеспособни решения за бъдещето. Те трябва да имат думата“, каза тя.

Елиан Ел Хабер, представител на младежта за становището и съветник в мрежата на ЮНЕСКО ЦУР4 „Младежи и студенти“, се присъедини към инициативата на ЕИСК за активно включване на младите хора от различни региони, полове и образователни и културни среди.

?? ??????????? ?? ?????? ??????? ???? ? ??? ?????????? ???????? ?? ?? ?????????? ?? ??????????? ? ???????????? ??????, ???????? ?? ??

Изкуственият интелект преобразява света на труда с безпрецедентни темпове, като създава както възможности, така и предизвикателства за работниците, предприятията и създателите на политики. На 3 февруари Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) и Международната организация на труда (МОТ) проведоха съвместна конференция на високо равнище на тема „Социалната справедливост в цифровата ера: въздействието на ИИ върху труда и обществото“.

На нея присъстваха видни лидери, включително министри на труда от няколко държави членки на ЕС, които обсъдиха стратегии за използване на потенциала на ИИ, като същевременно обърнаха внимание на рисковете, които тези технологии представляват за правата на работниците и за пазара на труда. Тази проява отбеляза значителен принос към Световната коалиция за социална справедливост, като подчерта необходимостта от координиран подход към управлението на ИИ както на европейско, така и на световно равнище. Конференцията на високо равнище беше организирана съвместно от секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“ (SOC) на ЕИСК и МОТ.

Призив за етично и приобщаващо развитие на ИИ

При откриването на конференцията председателят на ЕИСК **Оливер Рьопке** подчерта спешната необходимост от ориентиран към човека подход към ИИ, като заяви: *„Изкуственият интелект вече променя нашите общества и пазара на труда, като създава както възможности, така и предизвикателства. ЕИСК и неговите партньорски организации се ангажират да гарантират, че ИИ ще служи като сила за социална справедливост, укрепване на правата на работниците, насърчаване на приобщаването и предотвратяване на нови неравенства. Справедливото и ориентирано към човека бъдеще на ИИ изисква колективни действия — от създателите на политики до социалните партньори и гражданското общество — за да се гарантира, че технологиите работят за хората, а не срещу тях*.“

Генералният директор на МОТ **Жилбер Ф. Унгбо** подчерта значението на проактивните политики за смекчаване на разрушителното въздействие на ИИ върху заетостта и работните места: *„Трябва да гарантираме, че разработваме ИИ по начин, който допринася за социалната справедливост. Това означава да се предприеме следното: да се подпомагат работниците, по-специално в придобиването на умения и предоставянето на социална закрила; да се улесни достъпа до технологии с ИИ за всички предприятия, независимо от големината и местонахождението им, с цел повишаване на производителността; и да се гарантира, че интегрирането на ИИ на работното място защитава правата на работниците и насърчава социалния диалог в цифровия преход.“*

В две тематични дискусии високопоставените оратори споделиха виждания си относно предизвикателствата и възможностите, които очакват във връзка с използването на изкуствения интелект през следващите години, за да се насърчат достойният труд и приобщаващите пазари на труда и да се допринесе за равенството между половете. Сред участниците бяха министрите на труда **Агнешка Джемянович-Бонк** (Полша), **Йоланда Диас** (Испания) и **Ники Керамеос** (Гърция) и

Мария до Росарио Палма Рамальо (Португалия), както и наред с другите, делегатът на френското правителство в МОТ и Г-7 — Г-20 **Ануше Карвар**.

Проведените обсъждания подчертаха факта, че макар и да съществува риск, свързан с внедряването на ИИ, не е необходимо тези нови технологии да се саботират. От съществено значение обаче е да се постави акцент върху социалния диалог и работниците да бъдат включени във внедряването на ИИ, като същевременно се обърне специално внимание на усилията за преквалификация и повишаване на квалификацията. Правилното, контролирано внедряване и регулиране на ИИ ще спомогне за избягването на големи сътресения и ще позволи на тази технология да намали повтарящите се задачи, без непременно да води до мащабни съкращения на персонал. (lm)

????? ?? ??????????????: ???? ???????? ????????? ?? ?????????????? ? ??? ?????????? ??? ???????????? ? ????????????? ??? ??????????

Пазарът на електроенергия трябва да бъде реформиран така, че да не се ограничава само с постигането на целите за неутралност по отношение на климата до 2050 г. Според Европейския икономически и социален комитет е изключително важно да се гарантира сигурност на доставките, стабилни и достъпни цени и правото на енергия, за да се защитят уязвимите групи.

В становището Бъдещето на електроснабдяването и ценообразуването на електроенергията в ЕС, публикувано през януари и изготвено от **Ян Диркс** и **Томас Катниг**, ЕИСК се застъпва за модел на държавно регулиране, когато това е необходимо, и за частно предприемачество, когато това е възможно, и препоръчва да се създаде механизъм за електроенергия.

Този механизъм би могъл да бъде под формата на предприятие, създадено от публичната власт, което да играе ролята на маркет-мейкър на пазара на електроенергия и така да постига целите за неутралност по отношение на климата, сигурност на доставките и стабилни и достъпни цени.

Според Комитета необходимата промяна на пазара на електроенергия следва да се осъществи на три етапа:

- Фаза 1 — отсега до 2030 г.

  Механизмът за електроенергия ще увеличи своя портфейл с микс от различни начини за производство на електроенергия (без емисии на CO_2). През този период търговията с електроенергия ще се извършва на базата на търговия за ден напред, обаче влиянието на механизма за електроенергия върху пазара ще нараства.

- Фаза 2 — от 2030 г. до 2040 г.

  Механизмът за електроенергия ще постигне позицията си на маркет-мейкър и ще контролира целесъобразна част от предлагането на пазара чрез договори за доставка. През този период търговията за ден напред ще се коригира по съответния начин.

- Фаза 3 — от 2040 г. до 2050 г.

  С механизма за електроенергия ще се оптимизира електроснабдяването, за да се осигури от 2050 г. нататък устойчиво дългосрочно снабдяване с електроенергия с нулеви нетни емисии на парникови газове при стабилни и предвидими цени. (mp)

?? ?? ?????? ?????? ????????, ?? ?????? ?? ?????????? ??????????? ?? ? ???????

Законните интереси на ЕС в европейската част на Арктика ще бъдат защитени най-добре заедно чрез стратегия на ЕС за Арктика, която да засили участието на гражданското общество във всички решения, имащи отношение към региона. Тясното сътрудничество с Гренландия е от жизненоважно значение за устойчивите инвестиции в Арктика, за да се гарантират просперитетът и издръжливостта на региона.

ЕИСК представи становище по собствена инициатива относно *Разработване на стратегията на Европа за Арктика в диалог с гражданското общество*, прието на януарската пленарна сесия, в което се изтъква важната роля на Арктика за стратегическата автономност, издръжливостта и конкурентоспособността на Европа.

Членът на ЕИСК **Андерс Ладефогед**, докладчик по становището, заяви: „С нашето ново становище предлагаме гледната точка на гражданското общество относно начина, по който ЕС би могъл да разработи своята политика за Арктика, както за да се грижи за собствените си интереси, така и за да гарантира един издръжлив и просперираш регион за хората, които живеят там.“

Освен това ЕИСК подкрепя и насърчава пълни консултации и сътрудничество с коренното население в Арктика. Във връзка с това членът на ЕИСК **Кристиан Моос**, съдокладчик по становището, заяви: „Интересите на държавите от европейската част на Арктика могат да бъдат защитени най-добре заедно, чрез сътрудничество между северните държави — членки на ЕС и с помощта на европейска стратегия за Арктика, която трябва да гарантира участието на гражданското общество и да отстоява правата на местните жители и коренното население.

Гренландия, за която също се говори в становището, е в сходна ситуация с европейската част на Арктика, когато става въпрос за възможностите и за предизвикателствата, свързани с бързата трансформация в региона.

Що се отнася до Гренландия, г-н Моос заяви: „Засиленото европейско сътрудничество, включително в Гренландия, е от жизненоважно значение за устойчивите инвестиции в европейската част на Арктика, за превръщането ѝ в просперираща и издръжлив регион.“

За гренландците един от основните акценти е укрепването на тяхното самоопределяне като нация под мотото „нищо за нас без нас“. ЕС обаче се разглежда като близък съюзник, въз основа на споделени ценности като правата на човека, върховенството на закона и социалния диалог. (at)

?????? ?????? ?? ???? ????????? ?? ??????????????????????? ? ???????????, ?? ?? ?????? ? ?????????

ЕС се нуждае от по-силен акцент върху политиката в областта на конкуренцията, за да засили своята конкурентоспособност в световен мащаб, да повиши производителността и да гарантира, че единният пазар продължава да бъде стълб на икономическата мощ.

На януарската си пленарна сесия Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) прие становището, озаглавено „Политиката в областта на конкуренцията в центъра на конкурентоспособността на ЕС“. В становището се призовава за по-задълбочена интеграция на националните икономики и по-интелигентни стратегии за държавна помощ, за да се отключи икономическият потенциал на Европа и да се преодолеят основните глобални предизвикателства, включително цифровизацията, изменението на климата и устойчивостта.

ЕИСК подчерта, че политиката в областта на конкуренцията е от решаващо значение за насърчаването на иновациите, устойчивостта и икономическия растеж. „Няма конфликт между конкуренция и конкурентоспособност“, заяви докладчикът Изабел Иглесиас. „С рационализирани процедури, гъвкави инструменти и достатъчно ресурси политиката в областта на конкуренцията може да стимулира просперитета на предприятията и гражданите на ЕС.“

С новите правила на ЕС в областта на конкуренцията, като **Законодателния акт за цифровите пазари (АЦП)** и **Регламента за чуждестранните субсидии (РЧС)**, вече се преодоляват нарушенията на пазара и се засилват позициите на блока в световен мащаб. ЕИСК обаче призовава за допълнителни мерки за модернизиране на оценките на сливанията и за гарантиране на ефективен контрол върху основаните на иновации сливания, дори ако те паднат под настоящите прагове на ЕС.

В становището се подчертава жизненоважната роля на държавната помощ в подкрепа на екологичния и цифровия преход. Слабо координираните субсидии обаче рискуват да подкопаят производителността и растежа. Проучванията показват, че по-добрата координация в рамките на ЕС би могла да увеличи производителността с над 30 %. ЕИСК препоръчва да се съгласуват субсидиите между държавите членки, за да се подобрят европейските вериги за създаване на стойност и да се предотвратят случаите на неефективност.

Важните проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ) и предложеният **Европейски фонд за конкурентоспособност** следва да бъдат разработени с общоевропейска перспектива, за да стимулират широкомащабни промишлени иновации. Тези инструменти трябва да гарантират справедливо разпределение на ползите в целия Съюз, като насърчават устойчивостта и издръжливостта.

За да се позиционира ЕС като световен лидер, ЕИСК подчертава необходимостта от:

- ??-?????? ?????????? ? ??? ?????????? ?? ?????????? ????????????? ???????? ? ?????????? ?? ??????????????????;
- ??-?????? ??????? ?? ?????? ?? ???????????? ???????? ?? ????? ?? ???????????? ????????????;
- ????????? ? ??-????? ????????? ? ???????? ?? ????????????? ? ?????????? ?????? ? ??? ?????????? ?? ?????????????; ?
- ?????????? ???????? ?? ??????????, ????? ?? ????????? ??????????, ????????????? ? ???????????? ? ??????????????. (ll)

???? ????????? ?? ??????? ?? ????????? ?? ?? ?? ?????????? ????? ? ???????? ?? ????????? ?? ?????????? ?????????

Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) призова за промени в правилата на Европейския съюз за държавната помощ, за да се отразят и да се отговори по-добре на нуждите на субектите на социалната икономика, които играят решаваща роля за справяне с обществените предизвикателства.

В своето становище ***„Как да се подкрепят субектите на социалната икономика в съответствие с правилата за държавна помощ: някои разсъждения след предложенията от доклада на Enrico Letta“***, прието на пленарната си сесия през януари, ЕИСК предупреждава, че съществуващите разпоредби не предоставят подходяща подкрепа на тези предприятия, които често

реинвестират печалбите си в усилия за постигане на социални цели, вместо да ги разпределят на инвеститорите.

„Искаме да накараме повече хора да осъзнаят ползите от ефективното регулиране на конкуренцията и държавните помощи както за предприятията от социалната икономика, така и за цялата система от услуги от общ интерес“, заяви докладчика по становището **Джузепе Гуерини**.

Субектите на социалната икономика, които варират от кооперации до взаимоспомагателни дружества и фондации, осигуряват заетост на над 11 милиона души в целия ЕС, т.е. 6,3 % от работещото население. Те работят в области като социалните и здравните услуги, енергията от възобновяеми източници и намаляването на бедността. Въпреки приноса си много от тях са изправени пред системни пречки при осигуряването на дългосрочен инвестиционен капитал и ориентирането в процесите на възлагане на обществени поръчки, тъй като настоящата регулаторна рамка често не отчита техния нестопански или основан на солидарността характер.

Освен това в становището на ЕИСК се подчертава фактът, че публичните органи не използват в достатъчна степен съществуващите инструменти като Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО) и рамката за услугите от общ икономически интерес (УОИИ).

Ето защо Комитетът призовава за опростяване и модернизиране на прекалено сложните и остарели правила съгласно ОРГО за подпомагане на наемането на работници в неравностойно положение и работници с увреждания в съответствие с някои от препоръките в доклада на Лета относно единния пазар.

Въпреки че неотдавнашното увеличение на таваните на помощта *de minimis* — 300 000 EUR за обикновените дружества и 750 000 EUR за субектите в областта на УОИИ — се приветства, ЕИСК също така смята, че по-адаптирани инструменти като ОРГО или специфични разпоредби за УОИИ биха отговорили по-добре на нуждите на субектите на социалната икономика в области като здравеопазването и социалните услуги. (ll)

?????????? ?? ????????? ??????? ? ????????? ?????? ?? ?????????? ?? ??????????, ???????????????? ? ?????????? ?????????

За разлика от своите партньори на световната сцена като САЩ, еврозоната е изправена пред неотложни предизвикателства: ниска производителност на труда, отслабване на конкурентоспособността и забавяне на икономическата динамика. За да се обърне тази тенденция, Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) призовава за спешна и координирана стратегия.

В становището си относно Икономическата политика на еврозоната (2025 г.) ЕИСК очертава план за стимулиране на растежа чрез задълбочаване на вътрешния пазар, намаляване на регулаторната

бюрокрация и гарантиране на фискална устойчивост. Същевременно политиките трябва да са насочени към трансформиращи тенденции като изкуствения интелект (ИИ) и натиска, свързан със застаряването на населението.

След външните сътресения като пандемията от COVID-19 и енергийната криза еврозоната е изправена пред големи икономически предизвикателства. Въпреки че бяха положени усилия за стабилизиране, въпроси като вътрешната несигурност, демографските промени и нарастващия фискален натиск изискват смели реформи.

ЕИСК предлага тристепенен подход за повишаване на производителността и конкурентоспособността: задълбочаване на вътрешния пазар, координиране на промишлената политика и намаляване на бюрокрацията. Фискалната устойчивост е от решаващо значение, тъй като изисква балансирана рамка, засилено сътрудничество в ЕС и усилия за оползотворяване на неизползваните приходи. Инвестициите си остават слабо място, като са необходими разширени политики по отношение на рисковия капитал и в полза на иновациите.

Устойчивостта на пазара на труда също е от ключово значение, тъй като изисква гъвкавост, справедливи заплати, реформи в областта на социалната сигурност и базирано на ИИ развитие на умения. ЕИСК подчертава, че е необходимо отговорностите да се споделят между ЕС и неговите държави членки, като се застъпва за засилена координация на политиките. С решителни действия и стратегически инвестиции еврозоната може да изгради стабилна, конкурентоспособна и устойчива икономика с оглед на бъдещето (tk).

?????????? ?? ?????? ?? ????????? ?? ??? ?? ??????, ???? ???????????? ?? ?????????? ?????? ???????? ??? ?????? ? ???????????????? ???????

Напредъкът на Европа по отношение на целите за устойчиво развитие (ЦУР) се забавя значително, което породи опасения относно постигането на целите за 2030 г. Докладът относно устойчивото развитие в Европа за 2025 г. (ESDR), публикуван от Мрежата на ООН за решения за устойчиво развитие (SDSN), показва, че напредъкът по отношение на ЦУР от 2020 г. до 2023 г. е бил наполовина по-бавен спрямо предходния период.

Между 2016 г. и 2019 г. напредъкът се увеличи с 1,9 пункта, но през следващите години той намаля до едва 0,8 пункта. Забавянето идва на фона на нарастващи екологични, социални и геополитически предизвикателства. ЦУР 2 („Нулев глад“) продължава да буди сериозно безпокойство, тъй като в цяла Европа продължават да съществуват проблеми, свързани с продоволствената сигурност и устойчивостта.

В отделно проучване за Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) се подчертава необходимостта от промени в хранителния режим в подкрепа на устойчивото селско стопанство и

общественото здраве.

Тъй като е налице ново лидерство на ЕС, експертите призовават за по-силни политики и инвестиции за ускоряване на напредъка по отношение на ЦУР. Глобалното сътрудничество и финансиране се считат за изключително важни, като се очаква *4-ата международна конференция за финансиране на развитието* в Испания през юни 2025 г. да се съсредоточи върху увеличаването на финансовата подкрепа за устойчивост.

Гийом Лафортун, заместник-председател на SDSN и водещ автор на доклада, предупреждава, че нарастващото геополитическо напрежение усложнява усилията за устойчивост, но той запазва оптимизъм.

„Светът е все по-опасен, нестабилен и несигурен“, каза той. „В същото време хората, особено младите хора, искат устойчиво развитие. С размера на световната икономика и наличните технологии светът има потенциала да постигне напълно устойчиво развитие.“

„Устойчивите продоволствени системи са основен двигател за изпълнението на ЦУР. За да ускорим действията, се нуждаем от по-амбициозни механизми за гарантиране на поминъка на земеделските стопани, дребните производители на храни и други заинтересовани страни по цялата верига за доставки на храни. Трябва обаче да се борим и с несправедливото разпределение и да гарантираме справедлив преход“, заяви **Петер Шмит**, председател на секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“ (NAT) на ЕИСК, като същевременно призова за по-голяма ангажираност на гражданското общество.

Тъй като остават само пет години, ЕС е изправен пред критично решение: да действа решително или рискува да не изпълни ангажиментите си за устойчиво и справедливо бъдеще. (ks)

??????? ?? ?? ?? ?????????? ???????????? ?? 2025 ?.: ????????????? ????!

На 11 февруари Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) обяви началото на периода за представяне на кандидатури за четвъртото издание на наградите на ЕС за биологично производство, който ще продължи до 27 април 2025 г.

С тези награди се отличават високите постижения във веригата за създаване на стойност в биологичното производство, като се признава изключителният принос в категории като най-добър земеделски стопанин, занимаващ се с биологично земеделие, най-добър град в областта на биологичното производство, най-добър регион в областта на биологичното производство, най-добро МСП за преработка на биологични храни, най-добър търговец на дребно на биологични продукти, най-добър ресторант/ресторантьорски услуги в областта на биологичните храни. ЕИСК отговаря по-конкретно за три категории:

- ???-????? ??? ?? ?????????? ?? ?????????? ?????
- ???-????? ???????? ?? ?????? ?? ?????????? ?????
- ???-????? ?????????/?????????????? ?????? ? ???????? ?? ???????????? ?????

Победителите ще бъдат обявени в Деня на биологичното производство на ЕС, 23 септември 2023 г. Заинтересованите страни в областта на биологичното производство, включително земеделските стопани, преработвателите, търговците на дребно и публичните органи, се насърчават да кандидатстват.

За подробности относно критериите за допустимост и заявленията за участие посетете уебсайта на Европейската комисия. Въпроси относно категориите, за които отговаря ЕИСК, могат да бъдат изпращани на адрес EUorganicawardsEESC@eesc.europa.eu.

Тази инициатива подкрепя плана за действие на ЕС за биологично производство, като насърчава биологичното производство и осведомеността на потребителите. (ks)

??????? ?? ???????????? ???????? ???? 2025 ?. — ???????????? ?? ??? ?????????!

От 17 до 20 март 2025 г. ще се проведе второто издание на Седмицата на гражданското общество на ЕИСК, което ще се съсредоточи върху *укрепването на сближаването и участието в поляризирани общества*. За да си запазите място, щракнете тук.

Все още има време да се регистрирате за Втората седмица на гражданското общество на ЕИСК, по време на която гражданското общество в Европа, създателите на политики в ЕС, експерти, журналисти и други ще се съберат, за да обсъдят едно от най-неотложните предизвикателства — как да противодействаме на поляризацията на нашите общества.

В резултат от кризите, които следват една след друга — от пандемията и изменението на климата до нарастващите разходи за живот и увеличаващата се неравнопоставеност в доходите — в целия ЕС и извън него се разпространява поляризация, която задълбочава социалното разделение, подкопава доверието в демократичните институции и ограничава единството на общността.

В този контекст **Седмицата на гражданското общество през 2025 г.** е смел призив за действие с цел насърчаване на социалното сближаване и укрепване на демократичното участие. Чрез оживени дебати и съвместни семинари този четиридневен форум ще предостави на всички участници уникална платформа за участие в критични дискусии, споделяне на най-добри практики и съвместна работа за разработване на практически решения.

Какво да очаквате?

Седмицата на гражданското общество през 2025 г. ще включва тематични дискусии, ръководени от **Групата за връзка на ЕИСК**, както и **Деня на Европейската гражданска инициатива (ЕГИ)** и церемонията по връчването на **наградата на ЕИСК за гражданското общество**.

Седмицата ще започне с основна реч на **Албена Азманова**, учен, писател и политически коментатор, която ще прикани към размисъл и ще подготви дискусията за следващите дебати.

В следващия панел на високо равнище ще обсъдим дали „**все още сме единни в многообразието?** “. Сред участниците в дискусията ще бъдат заместник-председателят на Европейския парламент **Юнус Омаржи**, министърът на гражданското общество от името на полското председателство **Адриана Поровска**, председателят на ЕИСК **Оливер Рьопке**, съпредседателят на Групата за връзка на ЕИСК **Брикена Чомаки**, генералният секретар на Европейското международно движение **Петрос Фасулас** и **Мадалина-Михаела Анточи** от Националния младежки съвет на Молдова.

По време на Седмицата на гражданското общество ще проучим как гражданското образование може да спомогне за преодоляване на разделението, как Европа може да играе водеща роля в иновациите, без да компрометира своите ценности, и как жилищното настаняване да стане по-достъпно и устойчиво, като същевременно се води борба с енергийната бедност и се подкрепя животът между поколенията. Ще потърсим и начини за укрепване на гражданското общество чрез публична и благотворителна подкрепа, как можем да гарантираме, че политиките на ЕС отразяват местните нужди в екологичния и синия преход, и как по-ефективно да разпознаваме, защитаваме и ангажираме гражданското общество в цяла Европа.

На специална сесия, организирана съвместно с Европейския парламент, ще бъде разгледана по-специално **многогодишната финансова рамка** (МФР) и последиците от нея за гражданското общество.

Ден на ЕГИ, 2025 г.

В **Деня на ЕГИ на 18 март** акцентът ще бъде върху Европейската гражданска инициатива **(ЕГИ)**, която е мощен инструмент на демокрацията на участието. Инициативата, въведена с Договора от Лисабон, позволява на гражданите да призоват Европейската комисия да предложи ново законодателство на ЕС по конкретен въпрос. За да бъде разгледана от Комисията дадена кауза, организаторите трябва да съберат 1 милиона подписа в подкрепа на своята кауза.

Чрез дискусии на високо равнище и интерактивни семинари участниците ще проучат ключови теми като ролята на ЕГИ за справяне с поляризацията и начините за изграждане на по-силна подкрепа в държавите членки. Специален акцент ще бъде поставен върху това как организациите на гражданското общество могат да участват активно в процеса на ЕГИ, за да може да се чуе гласът на гражданите при изготвянето на европейските политики.

Участниците ще имат и уникална възможност да се свържат пряко с организатори на ЕГИ — минали, настоящи и бъдещи, за да обменят най-добри практики и поуки, извлечени за техните собствени кампании.

Освен това проявата ще подчертае значението на стратегиите за въздействие за повишаване на ефективността на ЕГИ и гражданските панели, с акцент върху увеличаването на шансовете за последващи законодателни действия от страна на институциите на ЕС.

??????? ?? ???????????? ???????? ?? 2025 ?.

По време на последния ден от Седмицата на гражданското общество през 2025 г. ще се проведе, наред с другото, **15-ата церемония по връчване на Наградата на ЕИСК за гражданското общество**.

Целта на наградата на ЕИСК за гражданското общество е да повиши осведомеността за изключителния принос на гражданското общество за създаването на европейска идентичност и гражданство, както и да популяризира общите ценности, които укрепват европейската интеграция. Наградата се присъжда ежегодно на отделни лица и организации на гражданското общество за техните иновативни и творчески проекти с нестопанска цел по различни теми, свързани с ЕС.

Тази година наградата ще бъде присъдена на три проекта за борба с вредната поляризация на обществото в ЕС.

Седмицата ще приключи с динамична заключителна сесия с оратори, сред които изпълнителният заместник-председател на Европейската комисия (очаква се потвърждение); заместник-председателката на Европейския парламент **Катарина Барли**, председателят на ЕИСК **Оливер Рьопке** и генерален секретар на фондация „Център за демокрация“ в Сърбия **Наташа Вучкович**.

Участвайте в разговора!

В рамките на четирите дни на задълбочени дискусии, вдъхновяващи високопоставени оратори и големи възможности за осъществяване на контакти, Седмицата на гражданското общество през 2025 г. се очертава като незабравима. Осигурете си място днес и се присъединете към нас, за да превърнете разговора в промяна. Вашият глас е важен за изграждането на по-сплотена и основана на участието Европа!

Цялата програмата е може да се види тук.

Регистрирайте се тук до 12 март. (ma)

??????? ???????? ?????? ?? ???? — ????? ?? ????????? ??????

На 13 и 14 март 2025 г. Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) ще бъде домакин на ежегодната младежка проява „Твоята Европа, твоето мнение!“ (Your Europe, Your Say! - YEYS), по време на която ще се съберат над 130 участници от цяла Европа и извън нея. Тази уникална проява обединява ученици от средните училища, представители на младежки организации и делегати от националните младежки съвети на възраст от 16 до 25 години от всичките 27 държави членки на ЕС, 9 държави кандидатки и Обединеното кралство.

С редица семинари, кръгли маси и дебати проявата ще предостави платформа, чрез която младите хора да допринасят активно за оформянето на бъдещето на Европа. Изданието тази година е под надслов „Да дадем глас на младите хора“ и участниците ще разгледат ключови теми като

устойчивост, социално приобщаване, цифрова трансформация и др.

Заключенията от тези дебати и събраната информация ще бъдат включени във [втората седмица на гражданското общество на ЕИСК](#) и ще бъдат популяризирани по време на Срещата на европейската младеж (EYE) през юни 2025 г., организирана от Европейския парламент в Страсбург.

Проявата подчертава колко е важно ангажираността на младите хора да се превърне в граждански действия, демокрация на участието и създаване на европейски политики.

Продължете да ни следвате, за да бъдете информирани за резултатите и инициативите, които ще произтекат от тази важна среща. (kc)

?????? ?? ???????

[?????? ?? ??????????????????????: ?????????? ?????? ?? ???????????? ?? ???????????? ???????? ?? ??????](#)

от Стефано Малия, председател на група „Работодатели“ на ЕИСК

На 29 януари Европейската комисия прие Компаса за конкурентоспособността — критична и навременна стъпка за рестартиране на икономическия двигател на Европа, която ще очертае курса на ЕС за следващите пет години.

Работодателите в ЕС отдавна призовават за [всеобхватна програма за конкурентоспособността](#) и ние приветстваме трите стълба на Компаса: преодоляване на разликите в иновациите и производителността, съчетаване на декарбонизацията с конкурентоспособността и намаляване на зависимостите с цел гарантиране на веригите на доставки. Те са от ключово значение, за да се гарантира, че Европа може да се конкурира в световен мащаб, да привлича и задържа таланти и да насърчава иновациите.

Крайният успех на Компаса обаче зависи от разработването на конкретни мерки и тяхното навременно изпълнение. Ключови инициативи като пакета „Омнибус“ за опростяване, Пакта за чиста промишленост и хоризонталната стратегия за задълбочаване на единния пазар ще играят решаваща роля. Въпреки това сами по себе си преименуваните стратегии и привличащите вниманието заглавия не могат да ни предпазят от предстоящите предизвикателства.

Така например **опростяването на регулаторната рамка** е първата и най-неотложна стъпка. Намаляването на обременяващата бюрокрация и насърчаването на бързината и гъвкавостта са от

съществено значение. Вече твърде дълго предприятията в ЕС се сблъскват с прекомерна сложност и бавен процес на вземане на решения. Нуждаем се и от съдържателно прилагане на **проверката на конкурентоспособността**, така че новите законодателни и регулаторни мерки да подкрепят, а не да възпрепятстват растежа на бизнеса.

Компасът с право е насочен към **насърчаване на иновациите чрез стабилен съюз на капиталовите пазари** и преодоляване на структурните пречки за **отключване на потенциала на Европа в областта на дълбоките технологии, чистата енергия и авангардното производство**, като същевременно се създава плодородна екосистема за стартиращите и разрастващите се предприятия.

Незавършеният съюз на капиталовите пазари е всъщност напомняне, че не можем да си позволим никакви забавяния. Въпреки че Компасът насърчава по-добрата координация на инвестициите на националните правителства, в него липсва ясен план за други общи източници на финансиране. Но светът няма да ни чака.

Надпреварата е в ход и сега е моментът да включим на максимални обороти. Отключването на конкурентоспособността е не само икономически императив, но и ключът към споделения просперитет за всички. **Европейските предприятия са и ще продължат да бъдат част от решението**.

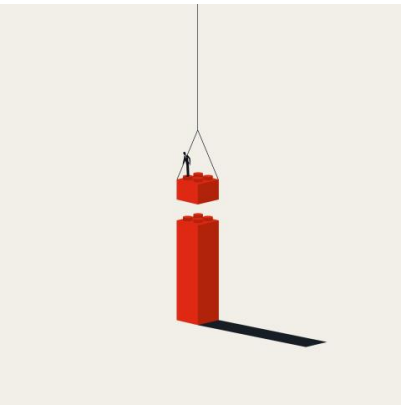

?????????????????? ?? ????? ????? ?????? ?? ?????? ?? ?????????? ?????????? ? ????????? ?????

От група „Работници“ на ЕИСК

Група „Работници“ на ЕИСК предупреждава, че трудно извоюваните социални права и права на работниците не бива да бъдат пренебрегвани в усилията на ЕС да остане конкурентоспособен в световната икономика. На фона на призивите за засилена дерегулация ЕС не трябва да отстъпва от ключово законодателство като Европейския стълб на социалните права.

Следвайки препоръките от докладите на Марио Драги и Енрико Лета, Комисията публикува съобщение относно „Компас за конкурентоспособността на ЕС“, което, допълнено от предложените от нея хоризонтални инициативи, има за цел да стимулира дейността на предприятията. Целта е да се укрепи конкурентното предимство на Европа.

Група „Работници“ е дълбоко обезпокоена от възможността социалните и трудовите права да изостанат в този процес, тъй като ЕС изглежда е избрал да върви в крак с други конкурентоспособни икономики, независимо на каква цена.

Ето защо група „Работници“ предложи поредица становища по собствена инициатива, в които въпросът за конкурентоспособността се разглежда от гледна точка на добавената стойност на човешкия капитал. Сред тях е и обявеното предложение за становище относно „Ролята на синдикалните организации за подобряване на производителността“. Становището ще има за цел да покаже, че движещата сила на производителността в ЕС (която засяга конкурентоспособността) са главно инвестициите в човешки капитал (работници), както и в технологии и иновации.

В този контекст се изтъква ключовата роля на синдикалните организации, тъй като те обединяват отделните работници чрез колективно договаряне и действия, оформяйки динамиката на пазара на труда, за да спомогнат за изпълнението на обещанието за конкурентоспособна икономика.

Аналогично, предстоящо проучване на група „Работници“ ще има за цел да направи преглед и оценка на актуалното състояние на законодателството на ЕС, свързано с Европейския стълб на социалните права. Проучването ще бъде важен инструмент за наблюдение на социалната политика, тъй като в търсенето на златния път към конкурентоспособността се очаква Европа да се съсредоточи главно върху своята икономика.

И накрая, на априлското заседание на категория „Гласът на работниците за по-голямо демократично участие“ група „Работници“ ще разгледа предложените усилия за намаляване на регулаторната тежест за предприятията — считана за фактор, който забавя конкурентоспособността на Европа — и тяхното въздействие върху законодателството на ЕС за защита на работниците и околната среда, по-специално във връзка с надлежната проверка на устойчивостта и отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.

???? ????????? ?? ????, ????????? ?? ???????????

??????? ???????????? ?? ???????? ???? ? ??

Група „Организации на гражданското общество“ на ЕИСК

Между 2010 г. и 2022 г. цените на жилищата в ЕС нараснаха с 47%. През същия период наемите се увеличиха с 18%. Според Евростат през 2023 г. над 10% от домакинствата в градовете и 7% от домакинствата в селските райони са изразходвали повече от 40% от разполагаемия си доход за настаняване. За да покаже по-добре как жилищното настаняване може да бъде направено по-достъпно и устойчиво за всички европейци, ЕИСК възложи проучване, в което се разглеждат политическите решения за постигането на тази цел. В това интервю съавторите на проучването Агниешка Май, икономист, и Каролина Зюбел, директор на дирекция „Околна среда, енергетика и изменение на климата“ в Центъра за социални и икономически изследвания (CASE), обсъждат основните констатации от проучването.

За какво се отнася това проучване на ЕИСК и защо то е от значение?

В настоящото проучване относно и устойчивото жилищно настаняване на достъпни цени в ЕС се разглежда необходимостта от такова жилищно настаняване, като се подчертава ролята на цифровизацията (ИИ, цифрови разрешения за строеж, съответни бази данни) и структурите на социалната икономика. Посредством проучвания на конкретни случаи в него се подчертават

иновативните усилия, които подобряват достъпността, включително финансовата, и устойчивия характер на жилищното настаняване. В проучването се дават приложими препоръки за периода до 2030 г. и до 2050 г. в съответствие с целите на ЕС за издръжливост спрямо изменението на климата, социална справедливост и икономически растеж. В него се предлагат стратегически идеи за адаптиране на жилищните политики към променящите се предизвикателства, като същевременно се насърчава благосъстоянието на общностите.

Какви са основните констатации в проучването?

Цифровизацията представлява добра възможност да се подобри ефективността на планирането, строителството и управлението на жилищния фонд, тъй като може да намали разходите и да повиши устойчивостта. Обаче понастоящем нейното въздействие върху икономиите на разходи е ограничено. Основните пречки пред възприемането на напредъка в областта на цифровите технологии включват традиционните възгледи на заинтересованите страни, усещането за ниска възвръщаемост на инвестициите, високите разходи за внедряване и липсата на стимули, обучение и разпоредби. За да се използва пълният потенциал на цифровизацията, от съществено значение са допълнителните инвестиции в цифровата инфраструктура, например посредством повишаване на оперативната съвместимост на цифровите платформи.

Участието на субектите на социалната икономика (сдружения за жилищно настаняване с ограничена печалба, организации с обществено полезна цел, кооперации) представлява обещаваща политическа иновация за справяне с настоящите предизвикателства, свързани с жилищното настаняване. Тези субекти предлагат икономически ефективни, добре разработени решения за жилищно настаняване, които насърчават сближаването в рамките на общностите и насърчават дългосрочната жилищна стабилност. Например жилищата, построени във Виена с нестопанска цел или с цел ограничена печалба, представляват 30% от всички жилища, които се строят в града, и играят решаваща роля за стабилизирането на жилищния пазар, като оказват възпиращ ефект върху цените. Това спомага за задържане на цените на наемите на достъпни равнища и предотвратява изкривяването на пазара.

Въз основа на констатациите какви са Вашите основни препоръки относно действията, които трябва да се предприемат, и по-нататъшните изследвания?

В средносрочен план приоритет за жилищните политики на ЕС следва да бъде приемането на „Нов европейски курс за устойчиви социални жилища на достъпни цени“ и на „Директива за жилищната политика“ с оглед на прилагането на единен подход във всички държави членки. Държавите следва да насърчават иновативни модели като кооперации и жилища с ограничена печалба, да предоставят гъвкава финансова подкрепа за проекти в областта на жилищното настаняване и да използват цифрови инструменти за подобряване на решенията в областта на жилищно настаняване.

В дългосрочен план жилищните политики следва да възприемат стратегически и устойчив подход, като се наблегне на местните решения и постоянното наблюдение. Цифровизацията трябва да бъде стандартизирана посредством законодателство, като практиките на кръговата икономика като банкови заеми се обвържат с кръговостта на сградите, стимули за отдаване под наем въз основа на енергийна ефективност и инициативи за финансиране на местно равнище. Освен това концепцията за „социално жилищно настаняване“ следва да се разшири, така че да включва семействата със средни доходи, подобно на модела, който се прилага във Виена, като се насърчава смесването на социалните слоеве и се предотвратява гентрификацията. От решаващо значение е също така да се постави акцент както върху новото строителство и реновирането, така и върху смяната на предназначението на неизползваните сгради, за да се отговори ефективно на жилищните нужди.

Бъдещите научни изследвания би трябвало да се съсредоточат върху приобщаващи подходи в градоустройственото планиране, строителството и осигуряването на жилища, за да станат те по-достъпни за всички граждани. Тези изследвания следва също така да проучат въздействието на нововъзникващите технологии, като ИИ и автоматизацията, върху намаляването на разходите и ефективното проектиране и управление на жилищата. Освен това научните изследвания следва да проучат иновативните модели на жилищно настаняване в държавите — членки на ЕС, като набележат стратегии, които могат да подобрят както финансовата достъпност, така и устойчивостта.

Проучването беше възложено от ЕИСК по искане на група „Организации на гражданското общество“.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

???????? ?? ??????????????????? ?? ?????? ?? ???????? ?????? ????? ??????? ?? ????????????? ? ??????? ?? ???????????

Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП), основната европейска синдикална организация, представляваща 45 милиона работници на европейско равнище, отказа да одобри Компаса за конкурентоспособност — плана на Европейската комисия за стимулиране на икономиката на ЕС. Според ЕКП компасът в настоящия му вид е неприемлив. С генералния секретар на ЕКП Естър Линч разговаряхме за основните възражения на работниците срещу Компаса и за съдбата на Европейския стълб на социалните права на фона на новите призиви за драстично дерегулиране и по-силен акцент върху конкурентоспособността.

Профсъюзите в ЕС вече изразиха недоволството си от последния план на Европейската комисия за съживяване на икономиката на ЕС. Според Вас в какво се изразява основната вина на Компаса на Комисията за конкурентоспособност? Кои предложения в плана смятате за особено важни „червени лампички“?

Основният проблем с Компаса за конкурентоспособност на Европейската комисия е, че той дава приоритет на дерегулирането пред инвестициите, които са необходими за създаване на качествени работни места, за разработване на силна европейска промишлена политика и за гарантиране на висококачествени обществени услуги. По същия начин, въпреки че в Компаса се признава значението на качествените работни места за изграждането на конкурентоспособна икономика, вместо да предлага необходимото законодателство за укрепване на правата, подобряване на условията на труд и насърчаване на колективното договаряне, той подкопава този приоритет, като

насърчава дерегулирането, което може да доведе до по-лоши условия на труд и несигурност на работните места.

Едно от най-тревожните предложения е въвеждането на 28-ия режим за дружествата, който би позволил на дружествата да извършват дейност извън националното трудово законодателство. Това би могло сериозно да подкопае трудовото законодателство в цяла Европа, като създаде надпревара за достигане на най-ниски равнища по отношение на правата и защитата на работниците.

В същия дух забраната за свръхрегулиране — способността на правителствата да приемат законодателство над минималните стандарти, определени в директивите на ЕС — е дълбоко проблематична. Идеята на директивите на ЕС, за разлика от регламентите на ЕС, е, че с тях се определят минимални стандарти за всички държави. Превръщането на тези минимални стандарти в таван на това, което е възможно, не само би подкопало тази идея, но и би навредило сериозно на работещите и би означавало загуба на трудно постигнатия напредък в здравеопазването, образованието, в областта на здравословните и безопасни условия на труд и справедливото заплащане, като това са само някои примери.

Освен това призивът на Компаса за пенсионни реформи, основани на по-дълъг трудов живот, е проблематичен, тъй като създава ненужна тежест за работниците, без да се обръща внимание на необходимостта от устойчиви и справедливи пенсионни системи.

Нещо повече, компасът е ориентиран в много голяма степен към облагодетелстване на предприятията, с многобройни обещания към бизнес групи, но не съдържа конкретни ангажименти по отношение на законодателството, което би било от полза за работещите. Това включва липсата на мерки, които да гарантират, че публичните инвестиции се използват за създаване на качествени работни места, а не просто за увеличаване на корпоративните печалби.

Накратко, Компасът за конкурентоспособност не успява да постигне баланс между нуждите на предприятията от една страна и правата и благосъстоянието на работниците от друга, което го прави неприемливо предложение в настоящия му вид.

Бихте ли казали, че в момента може да има опасниост за прилагането на Европейския стълб на социалните права (ЕССП)?

На хартия Комисията отново се ангажира с Европейския стълб на социалните права в наскоро публикуваната си работна програма за 2025 г. На практика обаче същата работна програма е първата от 2019 г. насам, която не включва социална законодателна инициатива.

За сметка на това, за следващата година Комисията предлага осем законодателни акта за „опростяване“. Никой не обича да бъде претоварен с административна работа и профсъюзите активно предлагат решения на този проблем, например правила за обществените поръчки.

Очевидно е обаче, че проблемите, пред които е изправена Европа, няма да бъдат решени с опростяване.

Най-голямата заплаха за прилагането на стълба на социалните права е вълната от масови съкращения, които се обявяват в цяла Европа. Това ще застраши заплатите и сигурността на работните места, но също така и пенсиите, социалната закрила и много от другите принципи на

стълба.

Необходимо е да се осигурят инвестиции за защита и създаване на качествени работни места, включително и за инструмент SURE 2.0 и силен инвестиционен механизъм на ЕС, и да се въведат необходимите законодателни инициативи за гарантиране на качествени работни места.

Ако намаляването на регулаторната тежест не е решението, какъв би бил правилният подход, който ЕС да приложи, за да повиши своята значимост в настоящия глобален икономически контекст?

Условията, довели до тези съкращения, се дължат на липсата на инвестиции. Това важи както за частните, така и за публичните инвестиции.

Корпорациите пренасочват инвестиции от заплащането на работниците и така необходимата научноизследователска и развойна дейност и към безперспективно изплащане на дивиденти и изкупуване на акции, което възпрепятства напредъка на екологичното и технологичното развитие в Европа.

През последните няколко години САЩ и Китай подеха големи инициативи за публични инвестиции. Междувременно ЕС се занимаваше с приемането на нови правила, които принуждават държавите членки да намалят бюджетните ограничения.

ЕС трябва спешно да промени своя курс. Масовите публични инвестиции — със социални изисквания, за да се гарантира, че тези инвестиции осигуряват качествени работни места — са предпоставка за прилагането на Европейския стълб на социалните права.

Естър Линч, генерален секретар на Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП). Тя има богат профсъюзен опит на ирландско, европейско и международно равнище и изпълнява функциите както на заместник генерален секретар, така и на секретар на Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП). В това свое качество тя ръководи усилията за укрепване на правата на работниците и синдикалните права, като оказва влияние върху ключови директиви относно адекватните минимални работни заплати, прозрачните и предвидими условия на труд и подаването на сигнали за нередности. Тя ръководи също кампаниите за Европейския стълб на социалните права и справедливо заплащане. Със своята работа тя е осигурила 15 правно обвързващи гранични стойности на експозицията на канцерогени и споразумения между социалните партньори относно цифровизацията и репротоксините. Феминистка през целия си живот, Естър се застъпва за това да спре да се подценява работата, извършвана предимно от жени.

Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП) представлява 45 милиона членове от 94 профсъюзни организации в 42 европейски държави и 10 федерации на европейските профсъюзи.

????????? ??????????? ? ?????? ? ?????????? ??????.

от Кинга Графа

Предприятията в Европа все още са изправени пред прекомерна бюрокрация, регулаторна разпокъсаност и нарастващи разходи. Свръхрегулирането възпрепятства техния растеж и им пречи да са на същото ниво като конкурентите си от други части на света. Европа не може да продължи да се върти в кръг — предприемачите се нуждаят от реална промяна, а не от повече анализ на същите пречки, които знаем от години. Това е ключов момент за преминаване от думи към дела, пише Кинга Графа от полската бизнес конфедерация Левиатан.

Неотдавна Европейската комисия представи Компаса за конкурентоспособност — пътна карта за следващите пет години, която има за цел да укрепи икономическата позиция на ЕС и да подкрепи европейските предприятия. Предложените от Комисията действия са правилни. Предприятията отдавна призовават за такива промени, които да превърнат „конкурентоспособността“ и „единния пазар“ в основни приоритети. Но ако ЕС иска да бъде конкурентоспособен в световен план, трябва да действа сега. Като вземаме силната икономика за основа, спешно трябва да рационализираме регулирането, да намалим разходите за енергия и да осигурим ефективна подкрепа за инвестициите и иновациите. Предвид нестабилна геополитическа среда трябва да бъдат финализирани споразуменията за свободна търговия с ключови партньори, като тези, които се отнасят до достъпа до суровини от критично значение.

Днес предприятията в Европа все още са изправени пред прекомерна бюрокрация, регулаторна разпокъсаност и нарастващи разходи. Конкурентите от други части на света отбелязват по-бърз растеж, а свръхрегулирането възпрепятства растежа на европейските предприятия. Европейската комисия трябва да предложи конкретни реформи, които действително да подобрят бизнес средата в ЕС. В Компаса за конкурентоспособността се разглеждат основните пречки пред растежа и производителността в ЕС като високите разходи за енергия, свръхрегулирането и недостигът на умения и работна ръка. Това е правилният начин на действие, но най-важното е да се осъществи. Това означава законодателни предложения и планове за действие, които насърчават конкурентоспособността, а не я възпрепятстват.

Единният пазар е един от най-големите успехи на европейската интеграция, но неговият потенциал трябва да бъде реализиран напълно. Неприемливо е все още да съществуват пречките пред единния пазар, установени преди 20 години. Полското председателство на Съвета на ЕС има възможност да промени това, като свободата на предоставяне на услуги е ключов приоритет. Това е от жизненоважно значение не само за транспортния сектор, но и за разрастващата се група от дружества, предлагащи професионални услуги. За съжаление докладите на Лета и Драги не обръщат достатъчно внимание на този въпрос. Лета се съсредоточи само върху строителството и търговията на дребно, докато Драги не взе предвид прогнозите на Комисията за допълнителните стъпки, които биха могли да отключат потенциала на пазара на услуги. Положително е, че в доклада на Нийнистьо се подчертава ролята на услугите за изграждането на устойчивост и сигурност. Никой

не се нуждае от убедителни доказателства колко важно е това в настоящия геополитически пейзаж. Именно в този контекст Комисията предлага „28-ия режим“ — единен набор от правила, обхващащи данъчното облагане, трудовото право и корпоративното право. Тази инициатива има за цел да опрости трансграничните дейности, особено за МСП, но на този етап не знаем достатъчно за предложението, за да можем да го оценим.

Заявеното намерение за дерегулация и рационализирано законодателство очевидно е стъпка в правилната посока. Настъпил е обаче моментът предложенията да бъдат осъществени на практика и това да не бъде само намаляване на тежестта на докладването. Надяваме се, че Комисията ще извърши задълбочен „одит“ на законодателството на ЕС, от който ще произлязат конкретни предложения за бързо подобряване на регулаторната среда на ЕС.

Очакваме с нетърпение провеждането на форума по въпросите на единния пазар в Краков и очакваме заключенията от обществената консултация с участието на членовете на Левиатан. Целта ще бъде да се подготви следващата стратегия за единния пазар.

Това е ключов момент — преминаване от думи към дела и прилагане на решения, които наистина отключват развитието на европейския бизнес. Диалогът между институциите на ЕС и социалните партньори ще бъде от съществено значение за намирането на решения, които отговарят на реалните нужди на предприятията. Ако не вземем смели решения, ще загубим ценно време и ще изостанем от световната конкуренция.

Кинга Графа *е заместник генерален директор по европейските въпроси в конфедерация „Левиатан“ и постоянен делегат в BusinessEurope. Политолог и журналист по образование, тя придобива опит във връзка с функционирането на ЕС, докато работи за Бюрото на Комитета за европейска интеграция (2008—2009 г.) и Европейския парламент (2009—2014 г.). Тя е съавтор на книга за полската аристокрация и автор на научни публикации относно американската външна политика, американския елит и културната дипломация.*

„Future 500“ („?????? 500“) — ?? ????? ?????? ?? ???????????? ???????????? ?? ?? ?????????, ?? ?? ?? ???????? ?? ???????? ???????

„Време е да направим конкретна крачка за изпълнение на препоръките в доклада на Марио Драги, преди той да изчезне някъде в дебрите на политиката. Нуждаем се от добри стратегически кадри и създатели на политики, способни да излязат извън границите на този доклад и да разработят стратегии за промишлената политика на ЕС“, казва хърватският предприемач и учен Степан Орешкович. Заедно с Йорн Флек, старши директор на института на трансатлантическия мозъчен тръст „Атлантически съвет“, той представи амбициозната инициатива „Future 500“ на международната публична конференция „Конклав II“ в Брюксел. В рамките на по-широката платформа на Атлантическия съвет

SEEUS Futures, „Future 500“, има за цел да идентифицира и подкрепи 500 европейски дружества, които притежават необходимото за постигане на значителен растеж и глобално въздействие. Целта е да се подкрепят нови предприемачи в Европа да се конкурират в световен мащаб, за да се засили присъствието на Европа на международната икономическа сцена. Степан Орешкович ни разказа повече за проекта.

Можете ли да представите накратко основната идея на проекта „Future 500“?

Опряхме се на идеите, съдържащи се във важните доклади за бъдещето на Европа, изготвени от Марио Драги, Енрико Лета и Мануел Ейтор. Анализирахме ги през двойната лупа на учени и предприемачи. Инициативата подвига няколко въпроса от критично значение. Кой ще изпълни тези планове за конкурентоспособност, както и публикувания неотдавна Компас за кокнкурентоспособността? Какви механизми ще бъдат използвани? Какви ще бъдат свързаните с това разходи? И каква възвръщаемост може да се очаква в сравнение с постигнатата неотдавна от американските дружества с бърз растеж? Проектът „Future 500“ е крайъгълен камък на платформата SEEUS, представляваща САЩ, ЕС и Югоизточна Европа, и има за цел да повиши видимостта и сътрудничеството между тези региони. Той е стратегически замислен така, че да отговори на належащата нужда Европа да създаде динамична среда, която да издигне местните дружества до позицията на лидери на световната сцена. Инициативата се съсредоточава върху предоставянето на рисков капитал, стратегически насоки и международни мрежи, извличайки поуки от експерти като **Дани Родрик** от Харвардския университет и **Беата Яворчик** от ЕБВР, с цел разработване на промишлени политики за 21-ви век, които да укрепят значително нашата конкурентна позиция.

Имате ли вече потенциални кандидати за 500-те дружества, които планирате да изберете? Какви са основните изисквания, на които трябва да отговаря едно дружество, за да бъде избрано?

Въпреки че все още не са избрани конкретни дружества, „Future 500“ ще бъде насочена към субекти с потенциал за разрастване и бърз растеж. Процесът ще бъде открит и непрекъснат и ще дава приоритет на икономическите обещания, иновациите и стратегическото значение в съответния сектор. Освен това ще се стремим да установим партньорства с многостранни банки за развитие и инвеститори, които вече подкрепят предприятията да се превърнат в конкурентна сила. Акцентът ще бъде поставен върху дружества, които вече демонстрират стабилен растеж, способности за иновации и амбиция за разрастване в световен мащаб. Това гарантира, че те са не само лидери на пазара, но и пионери в технологиите и бизнес моделите. Ще използваме опита от големи проекти като Scale-Up Europe, които обединяват основатели, инвеститори, ръководни кадри и учени около мисията Европа да се превърне в дом за технологични шампиони. За страните — кандидатки за членство в ЕС, тези потенциално избрани дружества са от особено голямо значение — те ще въплътят принципите на новата икономика и ще служат като модели за подражание за амбициозни, конкуриращи се в международен план предприятия, които не разчитат на финансиране предимно от страна на националните данъкоплатци.

Доколко сте оптимистично настроен относно потенциала на Европа за конкурентоспособност в световен мащаб?

Съществува значителен оптимизъм по отношение на способността на Европа да укрепи своята конкурентна позиция в световен мащаб, като се отърси от преобладаващата нагласа за

самосъжаление. Общата възвращаемост на борсовия индекс на еврозоната, откакто започна повишаването на цените на акциите на пазара в края на 2022 г., надмина S&P 500, ако не включваме Nvidia. Европейските социални и здравни системи поддържат хората здрави и активни за по-дълги периоди на много по-ниска цена и оказват положително въздействие върху производителността и конкурентоспособността на нашата икономика в световен мащаб.

Опитваме се да възпроизведем концепцията на Имануел Кант за „истински ентусиазъм“, която той използва по отношение на Френската революция. Този начин на мислене може да превърне предизвикателствата в мотивационна сила, която да доведе до решимост, която изглежда непобедима. Нуждаем се от по-малко богати и самодоволни елити и прекалено послушни, неамбициозни последователи, каквито бяха фаворизирани през последните две десетилетия. Вместо това се нуждаем от повече „гладни млади хора“ — мотивирани и амбициозни, готови да приемат предизвикателствата.

Инициативата Future 500 има за цел да се търси проактивно решение на хроничните проблеми, откроени в докладите за конкурентоспособността, като например необходимостта от смели иновации и разрастването на предприятията. Позицията на Европа в световен мащаб ще зависи в голяма степен от способността ѝ да интегрира авангардни технологии, да насърчава предприемаческите таланти и да усъвършенства промишлените политики в подкрепа на приобщаващ растеж. Оползотворявайки добре образованата работна сила, богатото иновативно наследство и традиционните и новите промишлени сектори и търсейки решение на въпроси като регулаторната разпокъсаност и дисбалансите на пазара, инициативата се стреми да създаде благоприятна среда за бизнес лидерите и новаторите.

Накратко, инициативата Future 500 бележи важна стъпка в тестването на икономическия пейзаж на Европа, позиционирайки континента като световен конкурент чрез насърчаване на дружества с висок потенциал и укрепване на предприемаческата екосистема. Няма шанс да победим конкуренцията, без да знаем кои са конкурентите от наша страна.

Д-р Степан Орешкович е учен и предприемач. Той е член на Европейската академия на науките и изкуствата и основател на Bosqar Invest. Под ръководството на неговото семейство Bosqar Invest увеличи броя на служителите си от 300 на над 16,000 служители в рамките на пет години, демонстрирайки отлична стратегия за разрастване, която интегрира науката, технологиите, инвестиции от пенсионни и други фондове, както и предприемаческа смелост — жизненоважен подход, за който се застъпва Марио Драги в своя доклад. Този стратегически акцент вероятно е повлиял на стартирането на проекта Future 500, за който говори д-р Орешкович.

???????????? ???????? ?? ???????????? ?????????? ?? ???????? ???????????? „???????“: ?????????? ?? ?? ?? ?????? ?? ?? ???????? ?? ???????????? ????????

Скоро Европейската комисия ще оповести пакет от законодателни реформи относно задълженията за корпоративна отчетност, известен като „Омнибус“. Пакетът има за цел да опрости и рационализира разпоредбите за устойчивост, като направи задълженията за докладване по-ясни за предприятията. Обявяването му през ноември предизвика шокови вълни в целия ЕС, като породи много дебати и отрицателни реакции от различни групи. Организации на гражданското общество (ОГО), синдикални организации, предприятия, инвеститори, адвокати и учени изразиха загриженост относно потенциала на пакета „Омнибус“ да доведе до дерегулация, като настоятелно призоваха Комисията да защитава, а не да отслабва тези инструменти. Андриана Лоредан от Европейската коалиция за корпоративно правосъдие (ECCJ) обяснява какъв е залогът и защо ОГО като ECCJ се противопоставят на пакета „Омнибус“.

Конкурентоспособността се използва като претекст за дерегулиране на така необходимите разпоредби за устойчивост

Пакетът „Омнибус“ е съсредоточен върху три ключови инструмента за устойчивост, които са в основата на Европейския зелен пакт, а именно Директивата относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ) и Регламента за таксономията. Този пакет е пряк резултат от промяната в посоката на новата Комисия, която започна с доклада на Марио Драги относно бъдещето на европейската конкурентоспособност през септември 2024 г. Докладът на Драги отчасти приписва стагнацията на пазарите на ЕС на прекомерна регулаторна тежест за предприятията, като същевременно за удобство пренебрегва други ключови фактори, като инфлацията на цените на петрола, газа и храните, предизвикана от спекулации от страна на многонационални компании. Според доклада на Драги рамката на ЕС за отчитане и надлежна проверка във връзка с устойчивостта е основен източник на регулаторна тежест. Без доказателства, свързващи законодателството в областта на устойчивостта с усещането за липса на конкурентоспособност на ЕС, тази тясна гледна точка се превърна в претекст за цялостно премахване на законодателството в областта на устойчивостта.

С този конкретен пакет „Омнибус“ Комисията възнамерява да опрости някои от най-критичните инструменти, приети наскоро за справяне с въздействието на големите предприятия върху хората и околната среда. Това включва ДДГДУ, която беше приета едва миналата година и все още не е приложена.

За момента всяко обсъждане на съдържанието на „Омнибус“ е спекулативно. Един от най-значимите рискове, свързани с „Омнибус“, обаче е законодателното отваряне на инструментите за устойчивост, което би могло да доведе до предоговаряне на ключови разпоредби (като гражданска отговорност или планове за климатичен преход в рамките на ДДГДУ). ECCJ категорично се противопоставя на

повторното отваряне на вече договореното законодателство в областта на устойчивостта. Това би увеличило регулаторната несигурност, би застрашило зачитането на правата на човека и околната среда от страна на предприятията и би поставило в неизгодно положение тези, които вече са предприели първи стъпки.

Протича изкривен процес на консултации, в който бизнесът има непропорционално влияние

Обявяването на пакета „Омнибус“ и разработването на предложението от страна на Комисията се извършват при пълна липса на прозрачност и без зачитане на договорното право на ЕС или на собствените процедурни правила на Комисията.

Комисията възнамерява да представи своята инициатива „Омнибус“ в много кратък срок, което не позволява адекватна оценка на въздействието и обществена консултация. Този подход е несъвместим с правото на участие в процесите на вземане на решения в ЕС — демократичен принцип, защитен от договорното право на ЕС. Той противоречи и на собствените насоки на Комисията за по-добро регулиране, които изискват широки и прозрачни консултации със заинтересованите страни по време на процеса на изготвяне на политиките на Комисията.

Вместо това през февруари 2025 г. Комисията проведе привидни консултации, т.нар. „проверка на действителността“, с малка, подбрана група от заинтересовани страни, предимно големи дружества и стопански асоциации. Много от тези дружества понастоящем са изправени пред правни действия за нарушения на правата на човека или околната среда в собствените си дейности или верига за създаване на стойност. По този начин те имат пряк интерес от отслабване на законодателството в областта на устойчивостта за сметка на работниците, местните общности и климата. Освен това несъразмерното представителство на големите предприятия рязко се различава от недостатъчното представителство на гражданското общество. ОГО, синдикалните организации и малките предприятия бяха само символично представени, а жертвите на корпоративни злоупотреби и предприятията, които се застъпват за разпоредби за устойчивост, бяха напълно изключени от разговора.

Пакет „Омнибус“: потенциална заплаха за амбициозните политики в областта на климата

Председателката Урсула фон дер Лайен и комисарят Валдис Домбровскис, който наблюдава целия стремеж към опростяване, изглежда се съобразяват с желанията на най-големите, най-мощните корпорации. По-специално основните партньори на Комисията по време на така наречената проверка на реалността включваха дружества, чиито стопански дейности допринасят значително за изменението на климата и които имат интерес от намаляване на задълженията, свързани с климата, като дружества в нефтения, газовия, нефтохимическия, автомобилния и финансовия сектор. Като се има предвид настоящата криза в областта на климата и нейното неблагоприятно въздействие върху хората и околната среда, съществуват опасения дали пакетът „Омнибус“ няма да бъде стъпка назад по отношение на политиките в областта на климата.

Приоритетът на Комисията следва да бъде по-скоро прилагане, отколкото дерегулиране

Ако Комисията наистина е загрижена за конкурентоспособността и намаляването на регулаторната тежест, както и за правата на човека и справедливостта в областта на климата, тя следва да обмисли как ефективно да прилага инструментите за устойчивост. Това може лесно да се постигне чрез разработване на насоки за подпомагане на дружествата и органите на държавите членки,

както е посочено в ДДГДУ, както и чрез разработване на финансиране и изграждане на капацитет. Този подход би отговорил на критиките в доклада на Драги за липсата на насоки за улесняване на прилагането на законодателството на ЕС в областта на устойчивостта.

В крайна сметка тайното пренаписване на ключови разпоредби за устойчивост при закрити врата с някои от най-големите корпорации в света едва ли е пътят към постигане на истинска конкурентоспособност.

Андриана Лоредан *е служител по политиките в Европейската коалиция за корпоративно правосъдие (ECCJ) и участва в застъпничество по повод на Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта от момента, в който предложението беше публикувано за първи път през 2022 г. Преди това е работила по темата за бизнеса и правата на човека от гледна точка на принудителния труд в Anti-Slavery International.*

?? ?? ????????? ??? ?????? ??????????? ?? ?????? ????????? ???????? ? ????????????, ?????????? ? ????????????? ??????

Според Дени Джейкъбс, генерален директор на екологичната мрежа на Фландрия Bond Beter Leefmilieu — BBL, ЕС трябва да се противопостави на съблазнителните призиви за дерегулиране, тъй като това само би създало несигурност за предприятията, би отслабило конкурентоспособността, основана на устойчивостта, и би намалило благосъстоянието и доверието на гражданите. Той сподели с нас опасенията на работещите в областта на околната среда НПО във връзка с последното предложение на ЕС за опростяване на регламентите, за което те се опасяват, че може да отпрати на втори план основните амбиции на Европейския зелен пакт.

Бихте ли коментирали последните инициативи на Комисията за дерегулиране, като например Компаса за конкурентоспособността или пакета „Омнибус“?

Европейската комисия представи програма за дерегулиране и опростяване, която се основава на икономически аргументи и може да застраши постигнатия с много труд напредък в екологичната, социалната и икономическата област. Това напрежение между адаптирането от една страна и запазването на достиженията на правото на ЕС от друга пречи на ЕС да се ориентира ясно.

Компасът на Комисията за конкурентоспособността, представен в края на януари, отразява корпоративните опасения относно енергийните разходи и икономическите предизвикателства, но пренебрегва ключови приоритети като нулевото замърсяване и благосъстоянието на гражданите и не успява да насочи европейската икономика към чисто, просперираща и кръгово бъдеще. Съществува риск Компасът да отклони Европа от нейните цели. Насърчаването на конкурентоспособна декарбонизация без интегриране на социални и екологични цели подкопава основната цел на институциите на ЕС: да работят за общото благо и да го бранят.

Това, което тревожи организациите на гражданското общество, е заложената в Компаса рискована цел за 25% опростяване. Въпреки че рационализирането на разпоредбите се приветства,

извършването на опростяване без задълбочени оценки може да подкопае здравната, социалната и екологичната защити, които са от жизненоважно значение. Иновациите в бизнеса са възпрепятствани не от регулирането, а по-скоро от липсата на ясни правила. По-нататъшното дерегулиране само би създало климат на несигурност, ощетявайки иновативните предприятията, които играят водеща роля, и компрометирайки напредъка и устойчивостта.

Опасяваме се също така, че този стремеж към опростяване ще бъде за сметка на екологичните и социалните цели. Директивата за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ДОПУ), Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ) и таксономията на ЕС имат много недостатъци и не са постигнали всичко, което биха могли да постигнат. По-нататъшното им отслабване отвъд отправната точка, която и така е на ниско равнище, би обезсмислило тези директиви.

Друг конкретен пример представя контекста на това, което се случва в момента. През последните години Фландрия се сблъска с огромен проблем, свързан с перфлуороалкилираните и полифлуороалкилираните съединения (PFAS): голяма част от нашата територия е замърсена с тези химикали и това засяга стотици хиляди граждани. Ограничението или забраната съгласно законодателството в областта на химикалите (Регламента REACH) се разглежда като най-ефективния инструмент за контрол на рисковете, породени от вещества като PFAS, които се използват както в промишлени процеси, така и в продукти (смеси и изделия). Ако Европейската комисия изостави значението на строгия регламент REACH, това би увеличило риска от излагане на опасни химикали, което е вредно за общественото здраве. Дружествата ще имат по-малко задължения да търсят безопасни алтернативи, което възпрепятства иновациите в устойчивата химия. Замърсяването на околната среда може да се увеличи, тъй като по-малко строгите правила водят до изхвърляне на по-опасни вещества и отпадъци. Потребителите са изложени на по-голям риск, тъй като продуктите не са толкова щателно проверявани за токсични вещества. Това би могло да доведе до изоставане на европейските дружества в глобалния преход към по-безопасни и по-екологосъобразни продукти и до загуба на пазарен дял в полза на конкурентите, които възприемат ориентирани към бъдещето иновации.

Доколко сте оптимист за съдбата на Зеления пакт в светлината на наскоро обявения от Комисията курс за стимулиране на европейската икономика?

Работната програма на Европейската комисия за 2025 г. съдържа както обещания, така и опасности. Въпреки че нейните ангажименти за декарбонизация и достъпна енергия сочат възможен път към по-чиста и по-устойчива Европа, съществува опасност основните амбиции на Европейския зелен пакт да бъдат загърбени. Расте загрижеността във връзка с предложения регламент „Омнибус“, който би могъл да изиграе ролята на подмолен начин за дерегулиране на корпоративната отговорност под претекст, че се „опростява“. Последните тенденции показват, че опростяването твърде често се използва за отслабване на основните предпазни мерки — от законодателството в областта на химикалите до селското стопанство. Прибързаната реформа на общата селскостопанска политика (ОСП) през март 2024 г., която премахна екологичните гаранции, е ярък пример в това отношение. В момента дългоочакваното преразглеждане на REACH, обявен веднъж за инструмент за защита на общественото здраве и околната среда, може да бъде преопаковано като мярка за „опростяване“ с цел облекчаване на правилата в сектора.

Само преди няколко месеца председателят Фон дер Лайен обеща да запази курса към постигане на всички цели на Европейския зелен пакт. Въпреки това в настоящата работна програма се вижда нещо по-различно, понижен е приоритетът на основните цели, които изискват най-спешни действия — по-специално амбицията за нулево замърсяване.

Смятате ли, че предложената дерегулирането би могло да окаже отрицателно въздействие върху устойчивостта и постигнатия до момента напредък?

ЕС трябва да се противопостави изкусителните призиви за дерегулиране, което само би подкопало регулаторната сигурност и предсказуемостта за предприятията, би отслабило дългосрочната конкурентоспособност, основана на устойчивостта, и би намалило благосъстоянието и доверието на гражданите.

ЕС трябва да гарантира, че намаляването на бюрокрацията не означава по-лошо опазване на околната среда и общественото здраве. Интелигентното изпълнение следва да укрепва, а не да подкопава Европейския зелен пакт. Отслабването на основната екологична и социална защита под претекст, че се намалява бюрокрацията, не е стратегия за постигане на икономическа мощ. Това е безразсъдна крачка назад, която ще саботира самите правила, проектирани за една ориентирана към бъдещето икономика. Всичко това засилва будещия безпокойство риск от прекратяване на десетгодишния напредък по отношение на устойчивостта.

В същото време гражданското общество в целия ЕС е подложено на все по-голям натиск с рестриктивни закони за чуждестранните агенти, потушаване на протести и орязване на финансирането, като по този начин се застрашават основните права. Европейският щит за демокрацията и предстоящата стратегия на ЕС за гражданското общество трябва да бъдат нещо повече от символични ангажименти — те трябва да осигурят правна защита, устойчиво финансиране и структуриран граждански диалог с институциите на ЕС. В работната програма на Комисията трябва да се даде приоритет на защитата на демокрацията посредством укрепване на гражданското общество. Без независимо и добре обезпечено с ресурси гражданско общество самата европейска демокрация е изложена на риск.

Дени Джейкъбс *е генерален директор на Bond Beter Leefmilieu — BBL (федерация от 135 екологични НПО във Фландрия, Белгия) и белгийски представител в Европейското бюро по околната среда (най-голямата европейска мрежа от екологични граждански организации, представляваща около 30 милиона отделни членове и поддръжници).*

????????

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

? ???????????? ?? ????????? ???? ?????????

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dm)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonard Mallet (lm)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)

Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Samantha Falciatori (sf)
Parminder Shah (sp)
Thomas Kersten (tk)

??????????

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

?????

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

02/2025